

ПЕРЕВІРКА АУДИТОРОМ ВИТРАТ ЗА ГРАНТОВИМ КОНТРАКТОМ

О. Е. Лубенченко, д. е. н., професор, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Київ, Україна, olga.lubenchenko@gmail.com, orcid.org/0000-0002-4209-8929

Методологія дослідження. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Для вивчення нормативно-правового забезпечення грантової діяльності використано методи аналізу та синтезу законодавчих і нормативних актів України, міжнародних стандартів аудиту та супутніх послуг. Метод порівняння застосовано для зіставлення вимог грантодавців із положеннями МССП 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур».

Результати. У статті досліджено нормативно-правове регулювання залучення, використання та оподаткування грантових коштів в Україні, а також вимоги донорів до підтвердження витрат і прозорості звітності. Узагальнено типову структуру технічного завдання на виконання узгоджених процедур щодо перевірки витрат за грантовими контрактами. Розроблено робочий документ «Перевірка якості завдання з виконання узгоджених процедур», який систематизує вимоги до організації, виконання, документування та контролю якості таких завдань відповідно до міжнародних стандартів і вимог грантодавців.

Новизна. Наукова новизна дослідження полягає в удосконаленні методичного забезпечення перевірки витрат за грантовими контрактами шляхом розроблення робочого документа з контролю якості виконання узгоджених процедур. Запропонований підхід враховує одночасно вимоги МССП 4400, системи управління якістю аудиторської фірми та специфічні умови грантових угод, що сприяє підвищенню достовірності результатів перевірки та рівня довіри користувачів до звітної інформації.

Практична значущість. Практична значущість отриманих результатів полягає у можливості використання розробленого робочого документа аудиторськими фірмами та практикуючими фахівцями під час виконання завдань з узгоджених процедур щодо перевірки витрат за грантовими контрактами. Запропонований інструмент сприяє підвищенню якості аудиторських послуг, забезпеченню відповідності звітів вимогам міжнародних стандартів і грантодавців, своєчасному виявленню недоліків у процесі перевірки та посиленню внутрішнього контролю якості аудиторських завдань.

Ключові слова: *грант, аудит, узгоджені процедури, інші аудиторські послуги, робоча документація.*

Постановка проблеми. Грант за своєю економічною сутністю є безповоротною фінансовою, чи матеріальною допомогою, яка надається державою, міжнародними організаціями, фондами або приватними особами – донорами, для реалізації визначеного проєкту, навчання чи дослідження. Перевірка витрат за грантовими контрактами стала одним із ключових інструментів забезпечення прозорості та підзвітності суб'єктів господарювання, що реалізують проєкти за кошти міжнародних донорів. Умови грантового фінансування передбачають не лише досягнення визначених результатів, а й дотримання правил використання коштів, документального підтвердження кожної операції та відповідності витрат затвердженому бюджету. У цьому контексті роль аудитора виходить за межі традиційної фінансової перевірки – він має оцінити обґрунтованість і допустимість, витрат, а також відповідність процедур закупівель, внутрішнього контролю та звітування вимогам донора за грантовою угодою.

Зростання обсягів міжнародної допомоги Україні та посилення вимог до прозорості управління грантовими ресурсами зумовлюють потребу у високоякісних аудиторських послугах, здатних забезпечити довіру донорів і захистити отримувачів, користувачів коштів від ризиків шахрайських дій. Саме тому, дослідження методики та практичних аспектів аудиту витрат за грантовими контрактами набуває особливої актуальності для аудиторів, бухгалтерів, керівників проєктів і регуляторних органів. Проте, при перевірці витрат грантового контракту про класичний аудит, як правило, не йдеться, оскільки донор висуває свої вимоги щодо перевірки і звітування аудиторської фірми за результатами контролю. Отже, така перевірка аудитором потребує свого нормативного, організаційного та методичного забезпечення і розглядається, як завдання з узгоджених процедур.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідники зауважують, що отримувачами грантових коштів виступають, зокрема, неприбуткові організації, які несуть відповідальність за використання коштів та звітування. Так, Кравченко О. визначає, що особливими об'єктами обліку неприбуткових організацій є їх доходи і витрати, а дослідження специфіки можливих видів, форм, способів отримання доходів і витрат засвідчили наявні проблеми. Так, відсутність уніфікованих методів відображення доходів та витрат не дозволяє проводити порівняльний аналіз показників фінансової та податкової звітності. Для підвищення ефективності діяльності бюджетних та небюджетних неприбуткових організацій необхідно розв'язати низку важливих проблем, зокрема: уніфікувати методи визнання доходів і витрат у формах фінансової та податкової звітності; обґрунтувати механізм оподаткування результатів проведення операцій неосновної статутної діяльності; опрацювати методи аналізу отриманого фінансування; врегулювати правове поле. Особливу увагу слід приділити обліку доходів неприбуткових організацій з інших джерел, що підлягають оподаткуванню, з метою недопущення уникнення оподаткування шляхом занесення цих сум до доходів, отриманих від проведення основної діяльності [1].

Солошенко Л. розглядає витрати неприбуткових організацій, зокрема витрати на статутні цілі, на утримання організації, за цивільно-правовими договорами; доходить до висновку, що неприбуткова організація має право витрачати свої доходи на цілі, закріплені в статутних документах, з урахуванням положення профільного законодавства [2].

Височан О., Майковець Д. відзначають, що небюджетні неприбуткові організації об'єднують фізичних чи/або юридичних осіб для задоволення насамперед соціальних потреб і є важливим елементом формування ефективної соціально-гуманітарної сфери; розкривають основні принципи функціонування небюджетних неприбуткових організацій та вимоги законодавства до визнання їх неприбутковими, розглядають особливості фінансування діяльності таких організацій та їх вплив на ведення обліку. Авторами підкреслено, що через специфіку діяльності небюджетних неприбуткових організацій, адаптація актуальних методик обліку цільового фінансування для вирішення проблем управління є не завжди можливою. Вони наводять поняття фандрайзингу як діяльності з пошуку та залучення коштів для реалізації небюджетними неприбутковими організаціями своїх соціальних функцій, визначають номенклатуру витрат на фандрайзинг та їх характерні ознаки для виділення в окрему категорію [3].

Тростянська К. М., Крижановська О. А. визначили роль некомерційного сектору соціально-економічному житті суспільства та розглянуто особливості бухгалтерського обліку таких організацій. Авторками проаналізовано рекомендації нормативних актів, податкових органів та галузевих спеціалістів, надано власний погляд щодо специфіки ведення бухгалтерського обліку неприбутковими організаціями. Виявлено, що методологія бухгалтерського обліку некомерційних організацій являє собою одну з найбільш гострих проблем реформування бухгалтерського обліку. Основні проблеми пов'язані з бухгалтерським обліком коштів цільового фінансування і їх використанням, обліком запасів, основних засобів та їх амортизацією. Для вирішення таких питань за-

пропоновано внесення низки змін і доповнень до вже на-явної нормативної бази бухгалтерського обліку, які дозволять досягти достовірного відображення інформації бухгалтерського обліку для прийняття ефективних управлінських рішень [4].

Садовська І. Б., Нагірська К. Є., проаналізували та систематизували фактори, які впливають на організацію бухгалтерського обліку цільового фінансування в частині грантових коштів. Авторками проведена оцінка наукових підходів щодо визнання грантів цільовими надходженнями, запропоновано диференційований підхід до визначення субрахунків до рахунку 48 «Цільове фінансування» для кожного окремого суб'єкта, який отримує грантові кошти. Досліджено застосування національних та міжнародних стандартів фінансової звітності та обліку щодо операцій з грантовими коштами [5].

Степанова О., практикуючий бухгалтер присвятила свою статтю обліку і оподаткуванню грантів у 2026 році. Вона розглянула проведення при отриманні та використанні грантів, облік цільового фінансування за НП(С)БО 15 «Дохід», сплату податку на додану вартість, податку на прибуток, єдиного податку, особливості бюджетних і небюджетних грантів та ризики невиконання умов грантових програм [6].

Трохановський В. Д., Василюк М. М. визначили функціональну роль внутрішнього аудиту у забезпеченні прозорості та достовірності фінансової звітності грантових проєктів, розглянули основні проблеми, що перешкоджають ефективній реалізації грантової діяльності, зокрема організаційну фрагментацію між фінансовими, науковими та аудиторськими підрозділами, нестачу кваліфікованих кадрів і недостатню цифрову інтеграцію облікових процесів. Авторами обґрунтовано напрями удосконалення системи обліку й аудиту грантів, які передбачають упровадження інтегрованих інформаційних систем управління, гармонізацію національних нормативів із міжнародними стандартами INTOSAI та IFAC, а також розвиток професійної компетентності бухгалтерів і аудиторів у сфері цифрового фінансового менеджменту [7].

Аналіз розробок, проведених науковцями, свідчить, що практично відсутні дослідження щодо зовнішнього аудиту витрат за грантовими контрактами. Проте, у 2026 році український бізнес та неприбуткові організації продовжують отримувати безпрецедентну підтримку через систему грантів. Це безповоротна фінансова допомога від державних, міжнародних та приватних донорів на розвиток проєктів, створення робочих місць та відновлення економіки. Загальний обсяг грантового фінансування для України у 2026 році сягає мільярдів євро та доларів. Основними донорами є: державна програма «єРобота», європейські програми (Horizon Europe, Creative Europe), міжнародні донори (USAID, Світовий банк) та приватні фонди.

Формулювання мети статті. Система грантів 2026 року охоплює всі сектори економіки: від агробізнесу до сектору ІТ, від культури до переробної промисловості. Держава та міжнародні партнери фокусуються на підтримці малого та середнього бізнесу, створенні робочих місць, цифровізації, відновленні після війни та розвитку інновацій. [8] В свою чергу, донори вимагають довіри, прозорості звітності щодо виконання умов грантового контракту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Порядок залучення, отримання, використання, оподаткування коштів, товарно – матеріальних цінностей, за грантовими контрактами в Україні визначають ряд законодавчих і нормативних документів:

– Постанова Кабінету Міністрів України (надалі – ПКМУ) від 15 лютого 2002 р. № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» визначає процедури залучення, використання та контролю в сфері міжнародної технічної допомоги. Міжнародна технічна допомога визначається, як допомога у придбанні знання та навичок у відповідних сферах діяльності, зазвичай в галузі економіки та управління і може залучатись у вигляді будь-якого майна, необхідного для забезпечення виконання завдань проєктів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні, робіт і послуг, прав інтелектуальної власності, фінансових ресурсів (грантів) у національній чи іноземній

валюти, інших ресурсів, не заборонених законодавством, у тому числі стипендій [9].

– Отримання грантів через громадські, благодійні чи міжнародні організації регулюється Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року № 5073-VI [10].

– ПКМУ від 21 червня 2022 р. № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу» затверджує порядок надання грантів на створення або розвиток бізнесу (у тому числі гранти за програмами підтримки садівництва, забезпечення енергонезалежності малого бізнесу, підтримки харчового виробництва, пекарень, ремонту комп'ютерів, зв'язку, побутової техніки та обладнання, тощо») [11].

– Податковий кодекс України регулює оподаткування грантів для фізичних осіб – підприємців, неприбуткових організацій [12].

– Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» регулює порядок відображення в обліку господарських операцій та звітування [13].

Основною відмінністю грантів від кредитів є відсутність потреби у їхньому поверненні надавачу. Ця обставина робить гранти одним із найпопулярніших інструментів підтримки проєктів у неприбутковому секторі, освіті, науці, культурі та сфері розвитку громад і територій.

Прозорість у звітності отримувача грантів це – ключова вимога національних і міжнародних донорів, адже саме вона гарантує, що грантові кошти використовуються за призначенням, без зловживань і з реальним суспільним ефектом. Грантодавці наполягають на детальній перевірці витрат, щоб підтвердити досягнення цілей фінансування, оцінити ефективність проєктів і забезпечити довіру між сторонами. Зазвичай вимоги грантодавців викладаються у договорі чи у технічному завданні, що є невід'ємним додатком до договору. На підставі професійного досвіду і аналізу грантових контрактів замовників аудиторської фірми встановлено, що технічне завдання з перевірки витрат містить ряд розділів, таблиця 1.

Таблиця 1

Структура технічного завдання щодо перевірки витрат за грантовою угодою

№	Розділ технічного завдання	Зміст/ вимоги до аудитора, незалежного практикуючого фахівця
1	Загальні положення щодо технічного завдання	Містить перелік користувачів звіту аудитора або незалежного практикуючого фахівця, перелік додатків які є невід'ємною частиною звіту
2	Мета на предмет перевірки	Метою перевірки є підтвердження витрат за грантовим контрактом через: • виконання узгоджених процедур; • надання Звіту про виконання узгоджених процедур для підтвердження прийнятності здійснених витрат. Перевірка проводиться шляхом огляду первинних документів. Під час перевірки застосовуються такі процедури: підтвердження, порівняння, перевірка, запити, перерахунок. Перевірка витрат не є аудитом фінансової звітності та не передбачає надання звіту незалежного аудитора щодо фінансової звітності (аудиторської думки). Результатом перевірки є Звіт про узгоджені процедури.
3	Нормативні стандарти та етичні вимоги	Міжнародний стандарт супутніх послуг 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур» (надалі – МССП 4400) [14] Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів [15] Не зважаючи на вимоги МССП 4400, незалежність практикуючого фахівця, що перевіряє витрати є обов'язковою вимогою донора

4	Вимоги до незалежного практикуючого фахівця	Практикуючий фахівець повинен відповідати принаймні одній з таких умов: • бути членом національного бухгалтерського/аудиторського органу, що входить до Міжнародної федерації бухгалтерів – International Federation of Accountants (надалі – IFAC); • бути членом національного органу, що не входить до IFAC, але зобов'язався працювати відповідно до стандартів, етичних вимог IFAC; • бути зареєстрованим як обов'язковий аудитор у публічному реєстрі органу суспільного нагляду держави члена ЄС згідно з Директивою 2006/43/ЄС[16]; • бути зареєстрованим як обов'язковий аудитор у публічному реєстрі третьої країни, що діє за принципами громадського контролю.
5	Масштаб перевірки та оцінка ризиків викривлення інформації	Період перевірки, договори, дані бухгалтерського обліку, первинні документи, що їх підтверджують, фінансова звітність, звітність на вимогу донора
6	Період надання послуг	План – графік проведення узгоджених процедур та звітування
7	Застосування вибіркового дослідження	Міжнародний стандарт аудиту 530 «Аудиторська вибірка», (надалі – МСА 530); статистична або нестатистична вибірка базується на професійному судженні аудитора / практикуючого фахівця [14]
8	Документування отриманих доказів (оцінка внутрішнього контролю одержувача грантових коштів; перевірка бюджету і фактичних витрат, первинних документів) та звітування	Звіт має містити: • інформацію про договір; • результати аналізу ризиків; • опис проведених узгоджених процедур; • інформацію про вибірку; • результати узгоджених процедур.

**складено автором з урахуванням [14,15,16]*

Таблиця 1 містить узагальнений аналіз змісту грантових контрактів, що були укладені неприбутковими громадськими організаціями і як звернулася до аудиторських фірм за наданням послуг з верифікації витрат. Не завжди вимоги грантодавця співпадають з вимогами МССП 4400, отже це слід враховувати при плануванні перевірки витрат.

МССП 4400 визначає аудитора, аудиторську фірму, як практикуючого фахівця. Слід звернути увагу, що МССП 4400 прямо не передбачає застосування вибірки, як процедури дослідження предмету перевірки. Це є, зазвичай, вимогою грантодавця. Практикуючий фахівець в такому випадку може звернутись до приписів МСА 530. Статис-

тична вибірка потребує застосування випадкового відбору та використання теорії ймовірності для визначення розміру вибірки, кількісної оцінки результатів вибірки та вимірювання ризику вибірки.

Під час нестатистичної вибірки можуть використовуватися не випадкові методи відбору, така вибірка не базується на теорії ймовірності і потребує більшого суб'єктивізму при прийнятті рішень стосовно оцінки отриманих результатів.

Нестатистична вибірка це – вибірка на підставі професійного судження. За умов використання нестатистичних методів завжди існує безпека того, що розмір вибірки більший, ніж це необхідно, або навпаки.

На думку автора, в першу чергу, слід забезпечити користувача звіту неупередженою, фаховою інформацією. Для цього завдання з узгоджених процедур також необхідно перевіряти в рамках системи управління якістю аудиторських послуг. Донори мають бути впевнені, що витрати не лише документально підтверджені, а й сформовані в умовах належного контролю. З цією метою

розроблено робочий документ «Перевірка якості завдання з виконання узгоджених процедур», таблиця 2. Тільки після перевірки якості завдання може бути випущено звіт незалежного практикуючого фахівця.

Звіт незалежного практикуючого фахівця стандартизований МССП 4400 і містить наступні розділи:

- назву звіту про узгоджені процедури;
- користувачів звіту;
- цілі звіту;
- обов'язки сторони, що наймає та від-

повідальної сторони

- обов'язки практикуючого фахівця

– вимоги щодо застосування професійної етики та контролю якості завдання;

- процедури та висновки;

– прізвище практикуючого фахівця, його підпис, адресу та дату звіту.

Проте, на вимогу донора, де які розділи можуть бути доповнені розширеними дослідженнями, зокрема – процедури та висновки.

Таблиця 2

Робочий документ «Перевірка якості завдання з виконання узгоджених процедур»

№	Вимоги щодо організації та виконання перевірки	Законодавчі і нормативні вимоги	Робочі документи та зауваження щодо них
1	Чи укладений лист- угода або аналогічний документ (наприклад, договір на проведення узгоджених процедур; при цьому лист-угода повинен відповідати МССП 4400)? Чи призначив САД керівника групи за завданням та розробив план роботи ?	П. 12, П. 21- 24 , А 28 – 31 А 39-40 , додаток 1 МССП 4400	Лист – угода, розрахунок бюджету часу та вартості завдання, договір на виконання узгод-жених процедур – супутніх послуг, план виконання узгоджених процедур; наказ про призначення групи із завдання
2	Чи містить аудиторська документація докази розгляду керівництвом дотримання етичних вимог (незалежності), Чи були визначені, оцінені і задокументована відповідні загрози та прийнятні застережні заходи?	П. 17, А 14-20 МССП 4400	Робочі документи , що містять: оцінку застосування етичних принципів персоналом, аудиторською фірмою, підтвердження незалежності; повідомлення члена команди із завдання про виявлені загрози незалежності (на рівні завдання), дії партнера із завдання щодо мінімізації чи усунення загроз незалежності

3	Чи було призначено особу, відповідальну за перевірку контролю якості аудиторських послуг на рівні завдання?	П. 19, А 24, А 25, А 26 МССП 4400	Наказ про призначення групи із завдання та особи, відповідальної за контроль якості завдання
4	Чи відповідає наданий звіт незалежного фахівця за структурою і змістом відповідним вимогам МССП 4400 та вимогам грантодавця за угодою ?	П. 30 А 10, А 51-58, додаток 2 МССП, 4400	Звіт про фактичні результати перевірки – виконання завдання з узгоджених процедур
5	Чи задокументовані процедури щодо завдання: – письмові умови завдання і, якщо застосовно, згоду сторони, що наймає (замовника), щодо змін у процедурах; – характер, терміни і обсяг виконуваних узгоджених процедур; і – висновки, отримані в результаті виконання узгоджених процедур?	П. 35 А 60 МССП 4400	Перелік робочих документів, де зафіксовані відповідні питання
6	Чи перевірено звіт особою, відповідальною за перевірку контролю якості аудиторських послуг?	П. 19, А 24, А 25, А 26 МССП 4400	Звіт (робочий документ) огляду якості завдання з узгоджених процедур
Висновок щодо відповідності виконаного завдання з узгоджених процедур вимогам МССП 4400 та умовам грантової угоди: вказати чи свідчать задокументовані процедури про досягнення цілей завдання; при наявності недоліків слід вказати їх перелік і застереження щодо випуску звіту незалежного практикуючого фахівця <i>П.І.Б. та підпис відповідального за контроль якості завдання</i> <i>Дата</i>			

**складено автором з урахуванням [14].*

Процедури та висновкам представляються за МССП 4400 у звіті у табличній формі, таблиця 3 (фрагмент).

Практикуючий фахівець не робить жодних висновків щодо достовірності звіт-

ності грантоотримувача, він лише констатує факт понесених витрат і підтвердження їх первинними документами.

Таблиця 3

Фрагмент звіту про узгоджені процедури незалежного практикуючого фахівця щодо перевірки витрат за грантовою угодою

Процедури	Висновки
Отримати від керівництва (відповідальної сторони) список транзакцій щодо витрат за період із 01.10.202X р по 31.12.202X р. та перевірити всі підтверджуючі документи	Ми отримали список транзакцій за період із 01.10.202X р по 31.12.202X р. та перевірити підтверджуючі документи: надати вичерпний перелік підтверджуючих документів

Перерахувати суми, відображені у первинних документах та порівняти їх із сумами, що відображені в облікових регістрах	Всі транзакції нами згруповано у таблиці та перераховано суми, що відображені у первинних документах. Всі транзакції відображені в облікових регістрах по балансових рахунках. Загальна сума понесених витрат за період з 01.10.202X р по 31.12.202X року за даними бухгалтерського обліку ГО «XXX» склала 773 326,97 грн. Бухгалтерський облік ГО «XXX» веде в національній валюті – гривні (UAN). На вимогу користувача звітів за проектом № 02-02-02 ВС валютою представлення звітності є долари США. При складанні звіту для донора за умовами проекту менеджмент ГО застосовував курс валют (гривня – долар США) на дату обміну валюти. Сума витрат у доларах США склала 21 250,91 \$ * 63 972.00 \$– грантові надходження за період (банківська виписка від 27.10.202X р.)
Проаналізувати відповідність понесених витрат умовам угоди, укладеною між донором та отримувачем коштів – ГО «XXX»	Згідно угоди, що укладена між укладеною між донором та отримувачем коштів – ГО «XXX» бюджет проекту складає 99 965 доларів США за вирахуваннями, що пов'язані із відрядженнями зовнішніх учасників. Кошторис за проектом викладено у Додатку IV до угоди, у доларах США. Ми проаналізували відповідність понесених витрат умовам укладеної угоди: витрати пов'язані із персоналом, закупкою обладнання (ноутбук), контрактними послугами контрагентів, включаючи послуги перекладача, інших підрядників, відрядженнями, іншими прямими (послуги банків) та непрямими витратами. Ми встановили, що суми, виплачені в кінцевому підсумку, були в межах кошторису за проектом

**авторська розробка*

Отже, висновки стосуються виключно предмета перевірки – витрат, а не всієї фінансової звітності. Користувач самостійно на підставі викладених у звіті доказів приймає відповідні економічні і управлінські рішення. У робочій документації щодо завдання з узгоджених процедур зберігаються наступні докази: письмові умови завдання, можливі узгоджені змін у процедурах; характер, терміни і обсяг виконаних узгоджених процедур; висновки, отримані в результаті виконання узгоджених процедур.

Висновки Порядок залучення, отримання, використання та оподаткування грантових коштів та майна в Україні регулюється

широким комплексом законодавчих актів – від до спеціальних законів, Податкового кодексу до постанов Кабінету Міністрів України. Це забезпечує правову визначеність та уніфіковані правила для всіх учасників грантових програм. Гранти для вітчизняних суб'єктів господарювання є одним із найбільш привабливих інструментів фінансування, оскільки мають безповоротний характер і дозволяють реалізовувати суспільно важливі проекти у сферах освіти, науки, культури, розвитку громад та бізнесу. Прозорість у звітності отримувачів грантових надходжень є центральною вимога донорів. Саме прозорість звітування гарантує цільове

використання коштів, мінімізує ризики зловживань, шахрайських дій, забезпечує досягнення запланованих результатів та формує довіру між сторонами. Вимоги до прозорості зазвичай закріплюються у грантовому договорі та/або технічному завданні. Технічне завдання на перевірку витрат є структурованим документом, який визначає мету, обсяг, стандарти перевірки, вимоги до незалежного практикуючого фахівця, порядок вибірки, документування та звітування перед донором. Не всі вимоги грантодавців повністю збігаються з положеннями МССП 4400, тому практикуючий фахівець повинен враховувати специфіку кожного грантового договору при плануванні та виконанні узгоджених процедур. Якість виконання завдання з узгоджених процедур має суттєве значення, як для аудиторських фірм, так і для користувачів звітів. Донори мають бути впевнені, що витрати не лише підтверджені документально, а і сформовані в умовах належного внутрішнього контролю аудиторських завдань, в тому числі, завдань з узгоджених процедур, тобто в аудиторській фірмі сформована і діє система управління якістю. Розроблення робочого документа щодо перевірки якості завдання є важливим етапом забезпечення якості. Лише після такої перевірки може бути випущено звіт незалежного практикуючого фахівця, який відповідатиме вимогам МССП 4400, етичним нормам IFAC та очікуванням грантодавця.

Література

1. Кравченко О.В. Особливості обліку доходів і витрат неприбуткових організацій. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ae6f387e-aa59-43af-a35a-8e55a0a1987c/content>
2. Солошенко Л. Витрати неприбуткових організацій. URL: https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2023/february/issue-13/article-123943.html?srsId=AfmBOoqDs-xIpu3fowqtr0Tsx1FucZ_6gMQ2IaZ7pcj6JRdrZq9i-Xh1
3. Ольга Височан, Дарина Майковець Облік фінансування діяльності небюджетних неприбуткових організацій. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1866>
4. Тростьянська К.М., Крижановська О.А. Проблемні питання бухгалтерського обліку неприбуткових організацій. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. №2. С. 184-189. DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2021-292-2-31>

5. Садовська І.Б., Нагірська К.Є. Особливості обліку і оподаткування цільового фінансування в частині грантових коштів. *Економіка та суспільство*. 2023. №58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-74>
6. Степанова О. Облік та оподаткування грантів у 2026 році. URL: <https://7eminar.ua/news/20309-oblik-ta-opodatkovannya-grantiv-u-2026-roci>
7. Трохановський В.Д., Василюк М.М. Актуальні проблеми обліку та проведення внутрішнього аудиту грантової діяльності у закладах вищої освіти. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. №17. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17594263>
8. Гранти в Україні 2026: Повний гід для бізнесу, некомерційних організацій та стартапів. URL: <https://csodigital.org/granty-v-ukraini-2026>
9. Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 153 станом на 20.05.2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF#Text>
10. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5 липня 2012 року № 5073-VI станом на 28.08.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
11. Деякі питання надання грантів бізнесу: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 р. № 738 станом на 22.05.2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>
12. Податковий кодекс України: Закон України від 02.10.2010 р. № 2755-VI, станом на 01.01.2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV, станом на 03.09.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. IAASB. 2021. Ч. I–III. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/international_quality_control_standards_quality_management_audit_review_other_assurance_and_related_services-779
15. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів. URL: <https://www.ethicsboard.org/publications/mizhnarodniy-kodeks-etiki-profesiynikh-bukhgalteriv>
16. Директива 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив Ради 78/660/ЄС та 83/349/ЄС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄС від 17.05.2006 № 2006/43/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_844#Text

References

1. Kravchenko, O.V. Osoblyvosti obliku dokhodiv i vytrat neprybutkovykh orhanizatsyi. Retrieved from <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ae6f387e-aa59-43af-a35a-8e55a0a1987c/content>

2. Soloshenko, L. (2023). Vytraty neprybutkovykh orhanizatsiyi. Retrieved from https://i.facttor.ua/ukr/journals/nibu/2023/february/issue-13/article-123943.html?srsId=AfmBOoQDs-xIpu3fowqtr0TsxIuFucz_6gMQ2IaZ7pcj6JRdrZq9i-Xh1
3. Olha Vysochan, & Daryna Maikovets Oblik finansuvannia diialnosti nebiudzhethnykh neprybutkovykh orhanizatsiyi. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1866>
4. Trostianska, K.M., & Kryzhanovska, O.A. (2021). Problemni pytannia bukhhalterskoho obliku neprybutkovykh orhanizatsii. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky, (2), 184-189.
DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2021-292-2-31>
5. Sadovska, I.B., Nahirska, K.Ye., (2023). Osoblyvosti obliku i opodatkovannia tsilovoho finansuvannia v chastyni hrantovykh koshtiv Ekonomika ta suspilstvo, (58). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-74>
6. Stepanova, O. (2026). Oblik ta opodatkovannia hrantiv u 2026 rotsi. Retrieved from <https://7eminar.ua/news/20309-oblik-ta-opodatkovannya-grantiv-u-2026-roci>
7. Trokhanovskyi, V.D., & Vasyliuk, M.M. (2025). Aktualni problemy obliku ta provedennia vnutrishnoho audytu hrantovoi diialnosti u zakladakh vyshchoi osvity Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk, (17) DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17594263>
8. Hranty v Ukraini 2026: Povnyi hid dla biznesu, nekomertsiiynykh orhanizatsii ta startapiv Retrieved from <https://csodigital.org/granty-v-ukraini-2026>
9. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro stvorennia yedynoi systemy zalu-chennia, vykorystannia ta monitorynhu mizhnarodnoi tekhnichnoi dopomohy» vid 15 liutoho 2002 r. № 153 stanom na 20.05.2026 r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF#Text>
10. Zakon Ukrainy «Pro blahodiinu diialnist ta blahodiini orhanizatsii» vid 5 lypnia 2012 roku № 5073-VI stanom na 28.08.2025 r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
11. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «ciaki pytannia nadannia hrantiv bizne-su» vid 21 chervnia 2022 r. № 738 stanom na 22.05.2026 r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>
12. Zakon Ukrainy «Podatkovi kodeks Ukrainy» vid 02.10.2010 r. № 2755-VI, stanom na 01.01.2026 r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
13. Zakon Ukrainy «Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» vid 16.07.1999 r. № 996 – KhIV, stanom na 03.09.2024 r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
14. Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta suputnykh posluh. IAASB. 2021. Ch. I–III. Retrieved from https://www.mof.gov.ua/uk/international_quality_control_standards_quality_management_audit_review_other_assurance_and_related_services-779
15. Mizhnarodnyi kodeks etyky profe-siinykh bukhhalteriv Retrieved from <https://www.ethicsboard.org/publications/mizhnarodniy-kodeks-etiki-profesiynykh-bukhgalteriv>
16. Dyrektyva 2006/43/Yes Yevropeis-koho Parlamentu ta Rady pro oboviazkovyi audyt rich-noi zvitnosti ta konsolidovanoi zvitnosti, shcho vnosyt zminy do Dyrektyv Rady 78/660/Yes ta 83/349/Yes i prypyniaie diiu Dyrektyvy Rady 84/253/Yes vid 17.05.2006 № 2006/43/Yes Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_844#Text

AUDITOR'S VERIFICATION OF EXPENDITURES UNDER A GRANT CONTRACT

O. E. Lubenchenko, D.E., Professor National Academy of Statistics, Accounting and Audit

Methods. The methodological basis of the study is general scientific and specific methods of cognition. To study the regulatory and legal support of grant activities, methods of analysis and synthesis of legislative and regulatory acts of Ukraine, international standards of audit and related services were used. The comparison method was used to compare the requirements of grantors with the provisions of ISAE 4400 «Engagement of Agreed-Upon Procedures».

Results. The article examines the regulatory and legal regulation of the attraction, use and taxation of grant funds in Ukraine, as well as donor requirements for confirmation of expenses and transparency of reporting. The typical structure of the terms of reference for the implementation of agreed-upon procedures for the verification of expenses under grant contracts is summarized. A working document «Quality Assurance of the Assignment for the Implementation of Agreed-upon Procedures» has been developed, which systematizes the requirements for the organization, implementation, documentation and quality control of such assignments in accordance with international standards and grantor requirements.

Novelty. The scientific novelty of the study lies in improving the methodological support for the verification of costs under grant contracts by developing a working document on the quality control of the implementation of agreed-upon procedures. The proposed approach simultaneously

takes into account the requirements of ISRE 4400, the audit firm's quality management system, and the specific conditions of grant agreements, which contributes to increasing the reliability of the verification results and the level of user confidence in the reporting information.

Practical value. The practical significance of the results obtained lies in the possibility of using the developed working document by audit firms and practitioners when performing tasks on agreed procedures for verifying expenditure under grant contracts. The proposed tool contributes to improving the quality of audit services, ensuring that reports comply with the requirements of international standards and grantors, timely detection of shortcomings in the verification process, and strengthening internal quality control of audit tasks.

Keywords: *grant, audit, agreed-upon procedures, other audit services, working papers.*

Стаття надійшла до редакції 25.05.26 р.

Прийнята до публікації 10.06.26 р.

Дата публікації 30.06.26 р.